

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти **очна**
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань **23 «Соціальна робота»**
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **231 «Соціальна робота»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс **2-й**

Силабус освітнього компоненту розглянуто на засіданні кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Протокол від.
“29” червня 2022 року № 14

Завідувач кафедри

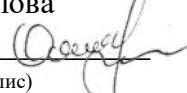

(підпис) **проф. В.А. Огнєв**
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем громадського здоров'я

Протокол від.
“30” червня 2022 року № 10

Голова

(підпис) **проф. В.А. Огнєв**
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв В.А. – д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
2. Гапонова Е.О. – к.е.н., доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, public health, менеджмент охорони здоров'я, проектний менеджмент; Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1039 ORCID : 0000-0002-3773-9525
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Чухно Інна Анатоліївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.держ.упр., доцент,

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біостатистика, громадське здоров'я, якість освіти, соціально-економічний розвиток територій, інновації в управлінні та економіці, управління та фінансування в сфері охорони здоров'я Сайт університету: https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-gromadskogo-zdorov-ya-ta-upravlinnya-ohoronoyu-zdorov-ya/ АСУ: http://31.128.79.157:8080/self/general-info Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=43 ORCID: 0000-0003-1661-5328
Контактний телефон	707-72-02; 0939424466
Корпоративна пошта викладача	ia.chukhno@knmu.edu.ua
Консультації	Середа, 16.00-17.00
Локація	Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, ННІ ЯО

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Гапонова Еліна Олександрівна к.екон.н. доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Контактний тел.	+38-063-127-81-10
E-mail:	eo.haponova@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Менеджмент соціальної роботи» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Опис освітнього компоненту (анотація) Освітній компонент «Менеджмент соціальної роботи» включає в себе інформацію щодо предмету та його загальних принципів, професійної ролі соціального працівника, роботі соціальних організацій, проблем соціального захисту людини, медико-соціальних наслідків й запобігань хворобам.

Предметом вивчення освітнього компоненту є форми, методи, умови здійснення адміністративної роботи в системі соціальних служб, що функціонують у галузі захисту населення.

Міждисциплінарні зв'язки: Предмет «Менеджмент соціальної роботи» займає важливе місце в програмі підготовки здобувачів вищої освіти та інтегрується з іншими освітніми компонентами: «Система організації соціальних служб», «Медико-соціальні основи здоров'я», «Основи медичних знань», «Ведення професійних документів», «Соціальна робота» та ін.

Пререквізити для вивчення освітнього компоненту необхідні знання таких освітніх компонентів: «Економічні основи соціальної роботи», «Медико-соціальні основи соціальної роботи».

Постреквізити менеджмент організацій, інформаційні технології в менеджменті, стратегічний менеджмент, проектний менеджмент, організаційний менеджмент.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є формування теоретичних знань і практичних навичок у галузі управління соціальними процесами у державі.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів вищої освіти уявлення щодо специфіки теоретичних і практичних аспектів організації та управління в системі державних соціальних закладів;

формування основних понять та категорій соціального менеджменту; аналіз основних напрямків сучасної соціальної політики, діяльності соціальних служб і механізмів реалізації даної діяльності з метою формування у здобувачів вищої освіти комплексних знань; формування уявлень щодо факторів і механізмів процесів модернізації системи соціального захисту населення та її соціальної інфраструктури, а саме мережі соціальних служб та організацій.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі соціальної роботи та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

здатність до аналізу важливих соціальних проблем і процесів; здатність до планування, організації та управління; здатність до аналізу політичних явищ та процесів, розуміння основ і закономірностей світового історичного процесу та роль людини у ньому; здатність до аналізу економічних проблем та суспільних процесів; здатність навчатись та навчати; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність критично мислити, вміння гнучкого мислення, адаптивність до нових ситуацій; здатність до кооперації із колегами та співробітниками, створювати сприятливі умови для ефективної взаємодії у колективі, приймати оптимальні управлінські рішення.

спеціальні (фахові, предметні):

вміння реалізовувати етичні та деонтологічні аспекти соціальної діяльності на практиці; вміння застосовувати теоретичні знання та практичні уміння при організації управління в соціальних структурних підрозділах; вміння застосовувати знання організаційної структури, управлінської та економічної діяльності служб соціального захисту, проводити аналіз показників роботи відповідних структурних підрозділів, оцінку ефективності діяльності служби.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі соціальної роботи в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ПРН 2 Вміння реалізовувати етичні та деонтологічні аспекти соціальної діяльності на практиці.

ПРН 3 Вміння застосовувати знання організаційної структури, управлінської та економічної діяльності служб соціального захисту, проводити аналіз показників роботи відповідних структурних підрозділів, оцінку ефективності діяльності служби.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

Здатність до аналізу важливих соціальних проблем і процесів.

Здатність до планування, організації та управління.

Здатність до аналізу політичних явищ та процесів, розуміння основ і закономірностей світового історичного процесу та роль людини у ньому.

Здатність до кооперації із колегами та співробітниками, створювати сприятливі умови для ефективної взаємодії у колективі, приймати оптимальні управлінські рішення.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3.	Галузь знань: 23 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90.	Спеціальність: 231 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Рік підготовки (курс):	
		2-й	-й
		Семестр	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40. самостійної роботи студента – 50.	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП: «Соціальна робота»	3-й	-й
		Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: залік.			

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	2	Лекція-візуалізація
2	Організація структури соціального менеджменту	2	Лекція-візуалізація
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	2	Лекція-візуалізація
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	2	Лекція-візуалізація
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	2	Лекція-візуалізація

2.2.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	2	Опрацювання лекційного матеріалу.	дискусія, письмове опитування.
2	Організація структури соціального менеджменту	4	Опрацювання лекційного матеріалу.	моделювання процесів і ситуацій, усне опитування; тестовий контроль.
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	4	Опрацювання лекційного матеріалу.	презентація, письмове опитування; тестовий контроль.
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	4	Розгляд практичних завдань. Обговорення.	відеороліки, дискусія.
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	4	Розв'язання задач. Розгляд кейсів.	дебати, усне опитування.
6	Інноваційні технології здійснення соціального менеджменту	4	Розгляд практичних завдань. Обговорення.	кейс-метод, письмове опитування.
7	Управління соціальним розвитком організації	4	Розгляд практичних завдань. Обговорення.	ділова гра, усне опитування.
8	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту	4	Розгляд практичних завдань. Обговорення.	дискусія, письмове опитування; тестовий контроль.

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні поняття та категорії соціального менеджменту	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	індивідуальні завдання
2	Організація структури соціального менеджменту	6	Опрацювання лекційного матеріалу.	виступ на задану тему

			Виконання завдань.	
3	Особливості організації діяльності соціальних служб	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	індивідуальні завдання
4	Соціальна політика як інструмент розвитку соціальної сфери	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	доповідь;
5	Менеджмент в організаціях соціальної сфери	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	реферати;
6	Інноваційні технології здійснення соціального менеджменту	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	індивідуальні завдання
7	Управління соціальним розвитком організації	6	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	індивідуальні завдання
8	Система інформаційного забезпечення соціального менеджменту	8	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	творчі завдання, доповідь.

Методи навчання: лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами кожної теми

освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються іспитом проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для освітніх компонентів, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		

4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття.

Методика проведення підсумкового заняття передбачає оцінювання освоєння теоретичних знань та практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»). Під час оцінювання знань здобувача, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ПНД.

3.2. Питання до заліку:

1. Класична школа управління
2. Школи науки управління
3. Менеджмент як вид професійної діяльності
4. Функції менеджменту.
5. Планування як функція менеджменту.
6. Стратегічне планування у менеджменті: значення, сутність та рівні розробки управлінської стратегії.
7. Визначення та сутність цільового управління.
8. Системний підхід в управлінні медичними організаціями.
9. Класифікація закладів охорони здоров'я та їх особливості.
10. Ліцензування та акредитація діяльності медичних організацій.
11. Основні принципи управління.
12. Методи управління.
13. Поняття управлінського рішення. Механізми прийняття рішень.
14. Контроль як функція управління. Поняття контролю та його основні типи.
15. Етапи процесу контролю.
16. Бар'єри та супротив контролю.
17. Контроль специфічних аспектів організаційної поведінки.
18. Особливості організаційної поведінки: формальні та неформальні групи.
19. Значення управління. Концепція типів управління за Макгрегором.
20. Основні теорії управління.
21. Характеристика типів та стилів управління.
22. Значення ролі та функції керівника.
23. Сучасні концепції лідерства.
24. Сутність ситуаційного підходу до управління. Концепції ситуаційного лідерства.
25. Поняття організаційного конфлікту та його структура. Особливості управління конфліктною ситуацією.

26. Види організаційних конфліктів.
27. Функції конфліктів і форми їх вирішення.
28. Комунікації в управлінні: сутність, структура, процес.
29. Влада та її форми.
30. Лідерство та влада.
31. Управління персоналом: основні етапи і проблеми.
32. Особливості управління персоналом в охороні здоров'я.
33. Поняття, структура та зміст організаційної культури.
34. Розвиток організаційної культури.
35. Управління організаційною культурою.

3.3. Контрольні питання

1. Поняття «організації», ознаки соціальної організації.
2. Соціальна організація як суб'єкт та об'єкт управління.
3. Стадії виникнення соціальної організації.
4. Методи формування організації.
5. Поняття і характеристика життєвого циклу організації.
6. Законодавчі норми управління соціальною організацією.
7. Структура і принципи управління соціальними організаціями.
8. Термін «організаційна культура», та її роль у формуванні соціальної організації системи соціального захисту населення.
9. Сутність та характеристика соціальної організації.
10. Види соціальних служб і організацій, напрямки їх діяльності в рамках професійної соціальної роботи.
11. Організаційна структура системи соціального захисту населення на регіональному рівні.
12. Загальні правила організації та принципи діяльності соціальних організацій
13. Планування діяльності соціальних організацій.
14. Контроль: значення, класифікація, особливості реалізації в діяльності соціальної організації.
15. Управління персоналом в соціальній організації.
16. Концепція управління персоналом.
17. Специфіка управління персоналом соціальних організаціях та основні аспекти кадрового менеджменту.
18. Особливості управління персоналом в організаціях системи соціального захисту населення.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Особливості управлінської та організаційної культури в Україні та у європейських країнах.
2. Наукові школи соціального менеджменту.
3. Стратегічний соціальний менеджмент. Особливості його становлення в європейських країнах.
4. «Людський ресурс» - сутність і можливості використання.

5. Механізм вироблення і реалізації соціальної політики в регіонах.
6. Регіональний соціальний менеджмент: сутність, тенденції розвитку.
7. Соціальний менеджмент: сутність, структура і тенденції розвитку.
8. Методи соціального менеджменту. Шляхи їх оптимального застосування та раціонального поєднання.
9. Соціальна сфера менеджменту: шляхи раціонального використання і проектування.
10. Соціальне проектування як найважливіший метод менеджменту.
11. Інформаційно-аналітичне забезпечення соціального менеджменту.
12. Ресурси соціального менеджменту. Шляхи їх реформування.
13. Мотиваційна сфера соціального менеджменту: шляхи раціонального використання.
14. Особистість соціального менеджера.
15. Технології самопізнання і самоорганізації в соціальному менеджменті.
16. Муніципальний соціальний менеджмент: стан і тенденції розвитку.
17. Розвиток програмних методів управління в соціальному менеджменті.
18. Корпоративний соціальний менеджмент: сутність, тенденції розвитку.
19. Соціальна інженерія як метод вирішення сучасних соціальних проблем.
20. Теоретична модель інноваційного управління фірмою.
21. Шлях суспільного розвитку і кардинальні питання соціального менеджменту.
22. Сучасна управлінська парадигма: сутність, напрямки розробки і реалізації.

3.6. Правила оскарження оцінки

Студент звертається із відповідним запитом до викладача, який переглядає наявні результати навчальної діяльності студента, що підлягають оцінюванню, при цьому за об'єктивних умов (виявлені технічні помилки) набрані бали можуть бути підвищені. У ситуації, коли студент претендує на вищий бал і вважає оцінювання результатів його навчальної діяльності необ'єктивним, на кафедрі створюється комісія, яка пропонує здобувачу у визначеній формі (усній/письмовій) продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок з даного освітнього компоненту. Бали можуть підвищитися в тому випадку, якщо студент підтверджує задекларований ним рівень знань.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика освітнього компоненту полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального

процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри. У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента /-ки),
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів

наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

1. Загальні положення

Кодекс академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, який затверджено наказом ХНМУ від 27.08.2019 року № 305 (далі – Університет) розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Університеті є: попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Університету, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

Даним Кодексом встановлено принципи академічної доброчесності в освітньому процесі, права та обов'язки учасників академічного процесу, види порушень академічної доброчесності та порядок їх усунення.

Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності в цілому. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Університету й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

Кодекс розроблено на підставі вимог чинного законодавства: на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції». При формуванні документу було використано нормативно-правову базу Кабінету Міністрів України, інформацію з міжнародних публікацій Ради Європи; враховано рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо впровадження етичних кодексів в українських ЗВО.

Метою даного Кодексу, в рамках навчального (освітнього) процесу та наукової діяльності, є популяризація принципів академічної доброчесності серед співробітників та здобувачів вищої освіти.

Основними принципами академічної доброчесності в освітньому процесі є:

Законність. У своїй діяльності дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.

Науковість. Об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, наукові досягнення, ознайомлювати з науковими методами.

Чесність та порядність. Не допускати використання неправдивих тверджень.

Взаємна довіра. Вільний обмін ідеями та інформацією.

Ввічливість та толерантність. З повагою та доброзичливістю ставитися до інших, їхніх думок, поглядів, переконань.

Справедливість та об'єктивність. Неупереджене ставлення один до одного, об'єктивна оцінка результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності, неупереджено розглядати дискусійні питання, без особистих уподобань або вигоди.

Компетентність й професіоналізм. Передбачає наявність аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, високу організацію праці.

Добросовісність та відповідальність. Брати відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Партнерство та взаємодопомога. Сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Безпека та добробут. Діяльність учасників освітнього процесу не повинна приводити до виникнення загроз їхньому життю, здоров'ю та майну Університету.

Соціальна справедливість та рівність. Рівний доступ до освіти незалежно від раси, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних переконань, етнічного, соціального походження, стану здоров'я.

Демократичне управління. Управління системою вищої освіти та Університетом повинні здійснюватися із залученням усіх відповідних учасників освітнього процесу при етичному виконанні керівництвом університету своїх повноважень на всіх ланках.

Якісна освіта. Самовдосконалення та вдосконалення системи освіти. Усі учасники академічного процесу підтримують ідею найвищої можливої

якості освіти, докладаючи максимум зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, у тому числі через власний професійний розвиток.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вороненко Ю. В. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. Київ : Здоров'я, 2002. 358 с.
2. Главацька О.Л. Менеджмент соціальної роботи / [курс лекцій]. Тернопіль : ТДПУ, 2009. 65 с.
3. Гладун З. С. Державне управління в галузі охорони здоров'я. Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. 312 с.
4. Зверєва І.Д. Соціальна політика та менеджмент у соціальній роботі. Київ : Наук. св, 2001. 53 с.
5. Іванова О.Л. Менеджмент у соціальній роботі : метод. рекомендації до навчального курсу [для магістрів] К. : Ужгород, 2000. 42 с.
6. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підручник. К. : «Академвидав», 2003. 416 с.
7. Лукашевич М.П. Теория и практика самоменеджмента : учеб.пособие. 2-е изд. Киев : МАУП, 2002. 360 с.
8. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 308 с.
9. Методика оцінки якості життя Всесвітньої організації охорони здоров'я: українська версія / За ред. С. В. Пхіденко. Дніпропетровськ, 2001. 599 с.
10. Песоцька О.П., Дедов Є.Г. Менеджмент соціальної роботи: навч.посіб. для студентів спец. «Соціальна робота», «Соціальна педагогіка». Л. : Альма-матер, 2012. 110 с.
11. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я / За ред. Ю. В. Вороненка. Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. 316 с.
12. Редько П. Використання методу ситуацій у курсі «Менеджмент соціальної роботи». Соціальна політика і соціальна робота. 2004. №2. С.124-128.
13. Соціальна робота: менеджмент соціальної роботи / В.П.Андрущенко, І. І. Мигович, В. П. Бех. К. : ДЦССМ, 2003. Кн. 7. 276 с.
14. Соціальна робота в Україні: навчальний посіб. / І. Д. Зверєва, О. В. Безпалько, С.Я.Марченко. К. :ДЦССМ, 2004. 256 с.
15. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи. К. : Фенікс, 2000. 400 с.
16. Тимошко Г.М. Менеджмент соціальної роботи:навчальний посібник. Ніжин :ПП Лисенко М.М., 2014. 308 с.
17. Харченко С.Я. Історія теорії і практики соціальної роботи / С.Я. Харченко, М.С.Кратінов. Л. : Альма-матер, 2005. 575 с.

18. Шендеровський К. С. Организация и методические аспекты управления персоналом служб социальной сферы : учебн.-метод.сб. Киев, 2002. 117 с.
19. Шендеровський К.С. Менеджмент у соціальній роботі. К. : Главник, 2007. 207 с.
20. Шендеровський К.С. Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю. Менеджмент соціальної служби: навч.-метод. зб. для спеціалістів соц. роботи системи центрів соц. служб для молоді м. Києва. К. : 2002, 158 с.

Допоміжна

1. Загальна декларація прав людини, ООН, 1948 р. [Електронний ресурс]. URL : http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml.
2. Конвенція ООН про права інвалідів, ООН, 2006 р. [Електронний ресурс]. URL : <http://mintrud.sakha.gov.ru/mezhdunarodnye-akty/standartnye-pravila-obespechenija-ravnyh-vozmozhnostej-dlja-invalidov>.
3. Основи політики досягнення здоров'я для всіх у Європейському регіоні ВООЗ. [Електронний ресурс].URL: http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0007/109780/wa540ga199herus.pdf.
4. В. Einhorn. Outsourcing the Patients. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.businessweek.com>.
5. J. Lawler, A. Bilson. Social work management and Leadership: Managing Complexity with creativity. [Електронний ресурс]. URL: http://www.researchgate.net/publication/270861879SocialWorkManagement_and_Leadership_Managing_Complexity_with_Creativity_John_Lawler_and_Andy_Bilson.
6. К. Jaskyte. Management and Administration in Social Work [Електронний ресурс]. URL: <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780195389678/obo-9780195389678-0097.xml>.
7. The Role of Municipalities in the Management of Social Work Practices in Turkey. [Електронний ресурс]. URL : <http://www.igi-global.com/chapter/the-role-of-municipalities-in-the-management-of-social-work-practices-in-turkey/279551>.
8. The network for social work management [Електронний ресурс]. URL : <http://socialworkmanager.org/competencies/>.
9. Social Work Management and Practice: Systems Principles Second Edition by Andy Bilson. Australia : Jessica Kingsley Publishers, 1999, 192 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Всесвітня організація охорони здоров'я – URL: <http://www.who.int>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. – URL: <http://www.dnpb.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Канадський центр доказів в охороні здоров'я – URL: <http://www.cche.net>.
5. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. – URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>.

6. Національна бібліотека України ім. В.И. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Національна наукова медична бібліотека України. – URL: <http://www.library.gov.ua>.
8. Національна медична бібліотека США. – URL: <http://www.nlm.nih.gov>.
9. Ресурсний центр з соціології, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – URL: <http://www.sociology.kharkov.ua>.
10. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх». – URL: <http://medstat.gov.ua>.
11. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. – URL: <http://korolenko.kharkov.com>.
12. Центр контролю та профілактики захворювань. – URL: <http://www.cdc.gov>.
13. Центр громадського здоров'я МОЗ України. – URL: <http://www.phc.org.ua>.

8. ІНШЕ

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті. [Електронний ресурс]. URL: http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. [Електронний ресурс]. URL: http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_adtext.pdf.